

Proces-verbal nr. 5
al ședinței Comitetului de coordonare pentru guvernare deschisă
16 aprilie 2024

La ședință au participat:

Membri de bază:

1. Ana Calinici	Secretar de Stat al Guvernului
2. Diana Enachi	Coordonator proiect, IDIS „Viitorul”
3. Diana Pocitar-Poparcea	Șef adjunct direcție, Ministerul Justiției
4. Nicolae Panfil	Director de program, Asociația Promo-LEX
5. Maria Covalciuc	Președinte, AO Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă
6. Rodica Frecăuțanu	Director executiv, AO Caroma Nord
7. Andrei Prisacar	Director, Agenția Guvernare Electronică
8. Irina Buzu	Consilier, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
9. Vladimir Arachelov	Secretar de Stat, Ministerul Finanțelor

Alți participanți:

10. Lilia Pascal	Șefa Direcției drepturile omului și cooperarea cu societatea civilă, Cancelaria de Stat
11. Natalia Postică	Șef adjunct, Direcția drepturile omului și cooperarea cu societatea civilă, Cancelaria de Stat
12. Alexandra Zamșa	Consultant principal, Direcția drepturile omului și cooperarea cu societatea civilă, Cancelaria de Stat
13. Daniela Știrbu	Consultant principal, Direcția drepturile omului și cooperarea cu societatea civilă, Cancelaria de Stat
14. Viorica Tudos	ALDA
15. Andrei Lutenco	Centrul de Politici și Reforme
16. Valeria Huțuleac	Centrul de Politici și Reforme
17. Natalia Slepuhin	AO Primaria Mea
18. Ina Macovei	Institutum Virtutes Civilis
19. Stela Pavlov	Freedom House
20. Ana Gherciu	Primaria Sireți
21. Igor Ciubuc	Primaria Sireți
22. Angela Buliga	Centrul Contact

23. Diana Butnaru	AO Juriștii pentru Drepturile Omului
24. Diana Doros	Institutul pentru Politici și Reforme Europene
25. Victoria Cartera	ADEPT
26. Inna Vrînceanu	ADEPT
27. Daniela Vidaicu	Fundația Soros Moldova
28. Veaceslav Tofan	Amnesty International Moldova
29. Irina Bogdan	Amnesty International Moldova
30. Aurelia Țepordei	Institutul de Administrație Publică
31. Ana Chiriac	Consiliul Europei
32. Ludmila Samoilă	Consiliul Europei
33. Ira Ciubuc	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal
34. Aliona Medvețcaia	Șefa Direcției contencios și asistență juridică, Cancelaria de Stat
35. Nina Catîrev	Agencia Guvernare Electronică
36. Natalia Petcu	Șefa Direcției petiții și relații cu cetățenii, Cancelaria de Stat
37. Tatiana Ciuș	Șef adjunct, Direcția petiții și relații cu cetățenii, Cancelaria de Stat
38. Cristina Oleinic	Consultant principal, Cancelaria de Stat
39. Angela Dabija	Consultant principal, Cancelaria de Stat
40. Cristina Băieșu	Consultant principal, Cancelaria de Stat

Agenda ședinței:

1. Implementarea acțiunilor din Angajamentul nr. 1 al Planului de acțiuni pentru guvernare deschisă 2023-2025: Pregătirea și monitorizarea implementării Legii nr. 148/2023 cu privire la accesul la informațiile de interes public
2. Recomandările Mecanismului Independent de Raportare al OGP privind implementarea Angajamentului nr. 1
3. Digitalizarea procesului de depunere și evidență a cererilor de comunicare a informațiilor de interes public
4. Oportunități/propuneri ale societății civile de cooperare pe dimensiunea implementării acțiunilor planificate în Angajamentul nr. 1
5. Participarea Republicii Moldova la Open Government Week (27-31 mai 2024)

1. Implementarea acțiunilor din Angajamentul nr. 1: pregătirea și monitorizarea implementării Legii nr. 148/2023 cu privire la accesul la informațiile de interes public

Dna Ana Calinici, copreședintele Comitetului de coordonare, Secretar de Stat al Guvernului, a prezentat progresele înregistrate până în prezent în implementarea acțiunilor prevăzute pentru Angajamentul nr.1: pregătirea și monitorizarea implementării Legii nr. 148/2023 cu privire la accesul la informațiile de interes public, din Planul de acțiuni pentru guvernare deschisă pentru anii 2023-2025:

1.7.1.1. Elaborarea și aprobarea hotărârii Guvernului privind paginile web oficiale ale autorităților publice

Hotărârea Guvernului nr. 728 din 26.09.2023, în vigoare din 31.10.2023, prevede:

- aprobarea Regulamentului cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice;
- conformarea site-urilor autorităților și instituțiilor publice la cerințele Regulamentului în decurs de 12 luni de la intrarea în vigoare a Hotărârii;
- elaborarea șablonului și a designului paginilor web oficiale ale autorităților administrative centrale, ale instituțiilor publice din subordinea acestora și ale autorităților publice autonome.

1.7.1.2. Aprobarea șablonului și a designului paginilor web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice

La etapa actuală, STISC este în proces de elaborare a șablonului, se preconizează că acesta va fi definitivat în luna iulie a anului curent.

Șablonul va fi creat pentru:

- ministere;
- alte autorități administrative centrale;
- instituțiile publice din subordinea acestora;
- autorități publice autonome.

1.7.1.3. Monitorizarea paginilor web oficiale ale autorităților publice

A fost elaborată Metodologia de monitorizare a paginilor web. Se planifică monitorizarea a 85 de autorități și instituții publice.

1.7.1.4. Crearea bazei de date a furnizorilor de informații de interes public

Baza de date este creată în Excel și include circa 1400 de autorități și instituții publice, care vor raporta Cancelariei de Stat date statistice din registrele cererilor de comunicare a informațiilor de interes public.

1.7.2. Elaborarea modelului registrului cererilor de comunicare a informațiilor de interes public

Registrul a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1027/2023. Este instituit și completat de autoritățile și instituțiile publice, întreprinderile de stat și municipale.

Versiunea electronică, în format Excel, este accesibilă pe pagina web a Cancelariei de Stat: <https://cancelaria.gov.md/ro/apc/suport-metodologic>.

1.7.3. Colectarea întrebărilor privind aspectele practice de aplicare a Legii nr. 148/2023

A fost lansat apel către toate părțile interesate în septembrie 2023, fiind colectate 39 de răspunsuri.

Un apel repetat a fost lansat în aprilie curent către autoritățile publice locale, până la 15 aprilie curent fiind colectate 86 de răspunsuri.

1.7.4. Elaborarea Ghidului practic al Legii privind accesul la informațiile de interes public

Ghidul oferă o analiză comprehensivă a fiecărui articol din Lege și va fi disponibil atât în format electronic, cât și fizic (1500 ex.). Varianta electronică va fi expediată tuturor furnizorilor de informații monitorizați de Cancelaria de Stat. O versiune prealabilă a Ghidului este deja publicată pe site-ul Cancelariei de Stat <https://cancelaria.gov.md/ro/apc/suport-metodologic>.

1.7.5. Eveniment public dedicat intrării în vigoare a Legii nr.148/2023 și diseminarea informației privind accesarea Ghidului de aplicare a Legii

Această activitate este planificată pentru a fi realizată în comun cu partenerii de dezvoltare, în cadrul campaniei de informare privind drepturile cetățenilor de a avea acces la informații de interes public.

1.7.6. Instruirea funcționarilor publici cu privire la aplicarea Legii nr. 148/2023

Au fost organizate 12 sesiuni de instruire în format fizic, cu suportul Consiliului Europei, la care au participat 325 de funcționari publici.

În perioada ianuarie-martie 2024, au fost desfășurate 2 sesiuni de instruire online de către Institutul de Administrație Publică, fiind instruiți 606 funcționari publici. Alte 8 sesiuni de instruire online sunt planificate pentru lunile aprilie-iunie 2024.

1.7.7. Actualizarea cursului de instruire online a funcționarilor publici

Cursul urmează să fie actualizat cu aspecte practice ale implementării actelor normative privind accesul la informațiile de interes public.

1.7.8. Dezvoltarea mecanismului de colectare a informațiilor pentru raportului anual

Este planificat un exercițiu de raportare a datelor de către furnizorii de informații în luna iunie curent. Pentru colectarea datelor, va fi utilizat un formular Google, care va facilita semnificativ recepționarea și, cel mai important, generalizarea informațiilor prezentate.

1.7.9. Evaluarea oportunității creării unui sistem informațional automatizat

Este preconizată integrarea Registrului cererilor de comunicare a informațiilor de interes public și a instrumentului online de depunere a cererilor de acces la informații în platforma „e-Democrație”.

1.7.10. Elaborarea și publicarea raportului privind accesul la informațiile de interes public

Raportul va fi elaborat și publicat până la 31 martie 2025 și va cuprinde:

- date statistice despre comunicarea informațiilor la cerere;
- rezultatele monitorizării transparenței proactive;
- statistici privind practica judiciară;
- concluzii și recomandări.

1.7.11. Campanie de informare privind dreptul cetățenilor de acces la informații

Va fi conceput un plan al campaniei de informare. Actualmente, cu sprijinul Consiliului European, se conceptualizează elaborarea a 5 spoturi video, axate pe elementele noi din Legea nr. 148/2023, conceptul de transparență proactivă, procedura de solicitare și de acordare a informațiilor. Spoturile vor avea drept public-țintă atât solicitanții de informații, cât și furnizorii.

II. Recomandările Mecanismului Independent de Raportare al OGP privind implementarea Angajamentului nr. 1

Dna Diana Enachi, copreședintele Comitetului de coordonare, Coordonator proiect, IDIS „Viitorul”, a prezentat rezultatele raportului Mecanismului Independent de Evaluare (IRM), realizat pentru Republica Moldova, și recomandările acestuia privind implementarea Angajamentului nr. 1:

- extinderea razei de acțiuni, de ex. prin intermediul rețelelor sociale și al presei, cât și prin organizarea mai multor ședințe de consultări publice. Aceste activități ar putea avea loc, înainte și în timpul procesului de co-creare;
- obligativitatea cursului de instruire online pentru actualii funcționari publici și ca parte a procesului de integrare a noilor funcționari;

- creșterea resurselor umane ale Cancelariei de Stat pentru monitorizarea gestionării cererilor de acces la informații și publicarea proactivă a informațiilor, precum și includerea monitorizării transparenței proactive în actele normative;
- furnizarea de informații în formate accesibile publicului larg, inclusiv grupurilor subreprezentate, conform HG nr. 728/2023 cu privire la site-urile web ale autorităților și instituțiilor publice.

III. Digitalizarea procesului de depunere și evidență a cererilor de comunicare a informațiilor de interes public.

DI Andrei Prisacar, directorul Agenției Guvernare Electronică, a relatat despre intenția de integrare a registrului cererilor de comunicare a informațiilor de interes public și a instrumentului de depunere a cererilor de acces la informații în platforma e-Democrație.

Instrumentul va avea un model similar cu e-Petiții și va permite trasabilitatea cererilor. Sistemul va permite generarea automată a datelor statistice privind soluționarea cererilor de acces la informații, iar seturile de informații care vor fi solicitate cel mai frecvent vor fi recomandate spre publicare pe portalul datelor deschise: datedeschise.gov.md.

Sistemul informațional va ține cont de prevederile legale privind accesul la informații de interes public și, respectiv, înaintarea cererilor va fi posibilă prin două metode: cu autentificare și fără autentificare.

IV. Oportunități/propuneri ale societății civile de cooperare pe dimensiunea implementării acțiunilor planificate în Angajamentul nr. 1

DI Andrei Lutenco, Centrul de Politici și Reforme, a specificat provocările pe care le prezintă implementarea Legii nr. 148/2023, și anume:

- Nu există un mecanism independent de implementare și monitorizare a Legii nr. 148/2023: Oficiul Avocatului Poporului nu are atribuții suplimentare conform noii legi, iar Cancelaria de Stat monitorizează doar datele din registrele cererilor de comunicare a informațiilor de interes public, monitorizarea transparenței proactive nefiind prevăzută în Lege;
- Registrul cererilor de comunicare a informațiilor de interes public nu prevede o rubrică privind conținutul cererii;
- Autoritățile publice au nevoie de mai multă susținere privind aplicarea prevederilor referitoare la transparența proactivă;
- Este necesară desfășurarea unor instruirii pentru funcționarii angajați în APL;

- Nu există ghidări și aranjamente instituționale, cum ar fi: regulamente, proceduri interne ș.a.

S-a propus:

- Crearea unui grup de lucru ad-hoc pe platforma Comitetului de coordonare pentru guvernare deschisă, axat pe Angajamentul nr. 1, care să se întrunească în mod constant pentru a discuta activitățile realizate și a identifica acțiuni noi;
- Identificarea posibilităților de suport pentru APL în implementarea transparenței proactive;
- Crearea unor șabloane ale paginilor web pentru APL;
- Coordonarea conținutului instruirilor realizate de diferiți actori;
- Crearea materialelor informative țintite, axate pe întrebările colectate de la furnizorii de informații;
- Elaborarea mecanismelor interne de implementare a Legii nr. 148/2023;
- Autoevaluarea APL privind necesitățile de implementare a Legii: de la site-uri web, la ghidare metodologică, instruiți și elaborarea soluțiilor.
- Atragerea asistenței tehnice pentru ca APL să respecte toate rigorile Legii, în special prevederile referitoare la transparența proactivă;
- Desfășurarea cursurilor privind accesul la informații ale Institutului de Administrație Publică și în format fizic, nu doar online;
- Identificarea altor instrumente de implementare a Legii;
- Monitorizarea cazurilor de apărare a dreptului de acces la informații în instanțele de judecată;
- Creșterea nivelului de solicitare a accesului la informație prin desfășurarea campaniilor de informare, crearea platformelor online de solicitare a informației ș.a.

V. Participarea Republicii Moldova la Săptămâna Guvernării Deschise din luna mai

Dna Natalia Postică, șef adjunct al Direcției drepturile omului și cooperarea cu societatea civilă a Cancelariei de Stat, a prezentat informații despre Săptămâna Guvernării Deschise (OpenGovWeek), care în acest an va avea ca generic aplicarea la inițiativa OpenGovChallenge. Au fost prezentate informații despre domeniile inițiativei, autoritățile care pot să participe, condițiile de participare, acțiunile eligibile ș.a.

Evenimentul se va desfășura în perioada 27-31 mai 2024 și are drept obiectiv creșterea ambiției inițiativelor și accelerarea soluțiilor în domeniile de politică identificate în Strategia OGP 2023-2028: acces la informație, anticorupție, spațiu

civic, climă și mediu, guvernare digitală, transparență fiscală, egalitate de gen și incluziune, justiție, libertatea mass-media și participare publică.

VI. Concluzii

În urma ședinței Comitetului de coordonare pentru guvernare deschisă, s-a decis:

1. Examinarea oportunității creării unui grup tehnic pentru continuarea discuțiilor pe marginea acțiunilor specifice Angajamentului nr. 1 din Planul de acțiuni pentru guvernare deschisă 2023-2025.
2. Consolidarea, sincronizarea și coordonarea eforturilor întreprinse de diferiți actori pentru atingerea unui rezultat maxim.
3. Examinarea sugestiilor și propunerilor parvenite din partea autorităților publice și a societății civile.

Copreședinte a Comitetului,
Secretar de Stat al Guvernului

Ana CALINICI

Copreședinte al Comitetului,
Coordonator proiect, IDIS „Viitorul”

Diana ENACHI

Secretar al Comitetului,
Direcția drepturile omului și
cooperarea cu societatea civilă

Natalia POSTICĂ